

LAZARZ (197) *sb*

łazarz (196), **Łazarz** (1); Łazarz : Łazar *WujNT* (26 : 1).

łazãrz, łazarz-.

sg *N* łazãrz (59). ◊ *G* Łazarza (16). ◊ *D* Łazarzowi (4). ◊ *A* łazarza (45). ◊ *I* łazarz(e)m (14). ◊ *L* Łazarzu (9). ◊ *V* łazarzu (12). ◊ *pl N* łazarzowie (2). ◊ *G* łazarz(o)w (5). ◊ [*D* łazarzom.] ◊ *I* łazarzmi (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. *Imię męskie pochodzenia biblijnego; Lazarus Vulg (180) : ZapWar 1507 nr 2046, 1528 nr 2468; Item Lazarz vbyth LibLeg 11/100, 11/100v, 102; Theofilus/ ten popalił obrázy w kościelech/ y Lázárzá málárzá niepołpolitego dał zabić ktory ie málował BielKron 168v; Wiechawłzy do wyżłzey Miliey z Lázárzem Serbłkim Dełpotem bitwę łtoczył BielKron 240, 240, 274v, 275 [2 r.].*

Zestawienie: »Łazarz Andrysowic« (8): KromRozm I P3v; Lázarz Andryłowic w Krákowye wybiyał. KromRozm III kt; MrowPieś kt; GDy tu Lázarz Andryłowic Imprefłor/ Wielmożny á mnie miłóściwy Pánie/ drukował Artykuły Práwá Mieyłkiego Máydeburłkiego po Polłku GroicPorz A3, mm4v; GrzepGeom A; SienLek a4; Strum A2.

a. *bibl. Brat Marii i Marty z Betanii, wskrzeszony przez Jezusa (105) : przyłłedł mily Iezus do Betanié/ gdzie był Lazãrz vmarł/ kótórego łkrzełil mily Iezus OpecŻyw 69v, 66v [3 r.], 67 [2 r.], 68, 68v, 69v [2 r.] (14); OpecŻywSandR nlb 3; PatKaz I 4; TarDuch B6 [2 r.]; MurzNT Ioann 12/1, 2; KrowObr 105, 171v; Leop ZZ; Goski 15v; RejAp 172v; RejPos 159v, 206, 310, 352v [5 r.], 353 [2 r.] (17); BiałKat 233v; GrzegłSm 8 [2 r.], 9 [4 r.], 13 [2 r.]. 47, 55; KuczbKat 210 [2 r.]; BiałKaz C2v [4 r.], C3 [2 r.], Hv; CzechRozm 193v, 264v; Płákał y Pan Iezus Lázárzá: bo go miłował. SkarŻyw 196, 80, 384; CzechEp 194; Lázarz on łwięty/ kiedy znowu ożył/ Nápiłał xięgi/ w kótóre włzytko włóżył/ Cokolwiek widział KochFr 62, 64; LatHar ++6v, 109, 331, 463, 519 (7); KołakCath C; Iefus miłował Marthę/ y łiołtrę iey Márią y Lázárzá. WujNT Ioann 11/5, przedm 38, s. 143, 227, Ioann 11/1, 2 (19); SkarKaz 385b [2 r.], 520a.*

W porównaniach (5): Bóg vmarłé włkrzełzá iako Lazarza/ ktory był pogrzebion MurzHist S3; á iuz práwie łmierdził/ iáko ten zefłzy Lázarz/ w grobie łwoim/ to iefł/ w tym plugáwym żywocie łwoim. RejPos 356, 356 [2 r.]; SkarKaz 208a.

b. *bibl. Nędzãrz z ewangeliczej przypowiełci o Łazarzu i bogãczu (56) : Lazãrs [!] choc pod łchodem lezał Przed łię bogãcza vbiezał. RejKup 18v; MurzHist Sv, S4; MurzNT Luc 16/20, 23, 24 [2 r.]; O niebożãtká zapámiełáli Dułz łwoich/ lepieyby teras w gnoiu z Lázárzem leżeć/ nędzę ćierpieć/ y vćilki rozmáite/ á niłłi potym wietznie/ iefłi łie nieupámiełacie KrowObr 126, 76, 215; BielKron 467; RejPos A5, 138v [3 r.], 161 [2 r.], 161v [2 r.], 162v (16); GrzegłSm 58 [5 r.] 59 [2 r.], 60, 61; CzechRozm 187v [2 r.]; SkarŻyw [197], 286; Boć wđdy Lázárzowi teraz tu od Bogãczá wzgãrdzonemu/ łono Abráhámore iefł ná gotowáne: Ale gdzie przyđdzie ná Bogãczow/ wczáłu wżywáiącego y przeciiv Lázárzowi niemiłóšiernego/ koniec [!] pátrzyć: baczyć to možeme iż mu y kropie wody/ w ogniu vpálonemu/ ná ięzyk nie dádzã? CzechEp 63, 120; NiemObr 72; Był teź niektory żebrãk imieniem Lázarz/ ktory leżał v wrot iego/ włzytek owrzedziáły WujNT Luc 16/20, przedm 37, s. 260, 16/23, 24, 25, s. 263, Zzzzz4; Y co ono Zbáwiciel náłz w iednymże przykłádzie*

Bogaczá y Lázárzá frogá przegrożkę zoftáwił/ tego fie w Polfzce poſpolicie nápatrzy *PowodPr* 70; *SkarKaz* 635a.

W porównaniach (2): Bo pátrzay nędzny á vbogi Lázárzu/ w kthorymeś kolwiek ieft ftanie fwiátá tego/ iefliże nie leżyfz iáko on Lázarz będącz pełen rozlicznych grzechow/ nie ináčzey iáko wrzodow á bóleści [!] przed oblicznością Páná fwego á przededrzwiami iego. *RejPos* 164v, 164v *margin.*

2. Człowiek ubogi, nędzarz (17) : Czemużeś ták záflepił oczy fwoie/ iż nie widzisz tych Lázárzow leżących przed drzwiami twemi? *RejPos* 163, 164v, 185v; *WujJudConf* 209; [Służmy rádzi vbogim/ y wdowom/ y sierotom/ y lázárzom: iáko czynił Szczepan ś. *SkarKaz* 494 (*Linde*)].

W przeciwstawieniu: »bogacz ... łazarz« (6): Obeyrzyfz fie tedy nędzny bogaczu/ á obáčz iáka wielkość Lázárzow leży przede drzwiami twoiemi *RejPos* 162v, 162v, 185v; *RejZwierc* 189; w Polfzce [...] cáła wieś Lázárzow leży przed dworami budownych Bogaczów *PowodPr* 70, 70.

Wyrażenia: »mizerny łazarz« (1): Iáko fthoią oni mizerni Lázárzowie v drzwi bogaczow onych/ ktorzy wyffáli mleko ich/ á odárli wełnę ich/ á iefzczé ie czáfem kijem biją odganiájąc *RejZwierc* 189.

»nędzny łazarz« [szyk 4 : 3] (7): Płatnieyfzy záfię v ciebie pochlebczá/ piłczek/ fkrzypiec/ bębennicá/ máłzkárnik/ błazen/ nierządna niewiáfthá/ niżli on Lázarz nędzny czo leży przededrzwiami twoiemi *RejPos* 192, 162v, 164v [2 r.], 185v; *GrzegŚm* 58; A nędzny łazarz wcińiony bez wżego miłofierdzia leży przedewroty náłzymi/ á my to łobie zá rofkofz á zá krotofilę mamy. *RejZwierc* 260.

W przeni (2) :

Wyrażenia: »łazarz ubogi« (1): iż Lázárzowie vbodzy/ nędzni á wzgárdzeni/ wierni/ ktorzy tu ledá gdzie dla prawdy wcińieni od niewiernych ftękáią y vmieráią/ wftáną zmartwych do wiecznego żywotá *GrzegŚm* 58.

»łazarz wzgardzony« (1): *GrzegŚm* 58 *cf* »łazarz ubogi«.

Przeni: *Grzesznik* (2) :

Wyrażenie: »nędzny łazarz« (2): Coż tedy też ty łam s łobą chcefz wczynić moy miły nędzny Lázárzu fwiátá tego *RejPos* 356, 164v.